

KOMUNIKACE

Anna Nejezchlebová, Kateřina Bílá, Kateřina Pazderová,
Karolína Linhartová, Romana Kosová, Michaela Peterková

Komunikace

= lidská schopnost užívat výrazové prostředky k vytváření, udržování a pěstování mezilidských vztahů

communicatio

= spojování, sdělování, přenos,
společenství, participace

Komunikace

= SLOŽITÝ PROCES VÝMĚNY INFORMACÍ

interakce

**rozvoj osobnosti,
vnitřní řeči a
myšlení**

**prostředek
vzájemných
vztahů**

Prvky komunikace:

Komunikant

Komuniké

Jak se máš?

Komunikační kanál

Komunikátor

Fáze komunikace

Ideová
geneze

Přenos

Dekódování

Zakódování

Příjem

Akce

Recepce

- přijímání, dekodování, převádění sdělení
- aktivní proces
- rysy recepce:
  - výběrovost
  - rychlost
  - zkreslení
  - stereotypy
  - atd.

Percepce

- =vnímání
- předchází a provází recepci
- aktivita našich smyslů
- filtry vjemů (Vybíral):
  - fyziologické
  - psychologické
  - kulturní
  - atd.

Řeč

- specificky lidská vlastnost
- schopnost užívat verb. i neverb. jazykové prostředky v komunikaci a interakci
- není vrozená, pouze predispozice

Jazyk

- soustava zvukových a druhotných dorozumívacích prostředků znakové povahy
- souhrn sdělovacích prostředků používaných ve společenské skupině
- jev a proces společenský

Aby mohl člověk česky promluvit (ŘEČ) → musí česky umět (JAZYK)

Sociální komunikace v čase

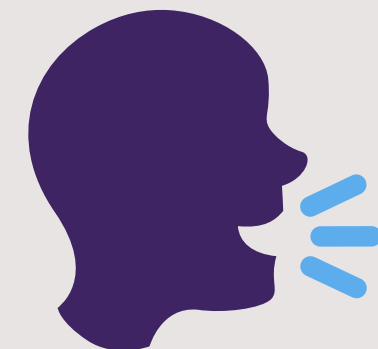

**komunikace
činem**

neverbální

= nonverbální,
neslovní,
mimoslovní

verbální

= slovní

Neverbální komunikace - fenomény:

vokální

= paralingvistické

- **časově závislé**
(trvání řeči...)
- **závislé na hlasu**
(kvalita hlasu...)
- **kontinuitně závislé**
(přeřeknutí...)

nonvokální

= extralingvistické

- **motorické**
(mimika...)
- **fyziochemické**
(taktilní...)
- **ekologické**
(vzdálenost...)

Tipy na knihy s tématem komunikace

Jazykové roviny

- Foneticko-fonologická rovina
- Lexikálně-sémantická rovina
- Morfologicko-syntaktická rovina
- Pragmatická rovina

JEJICH VÝVOJ PROBÍHÁ SOUČASNĚ

Foneticko-fonologická rovina

Čím se zabývá?

- zvuková stránka řeči
- zákl. jednotka: foném
- lze zpozorovat nejdříve

- rozvoj výslovnosti do 5. roka života, nejpozději před nástupem do ZŠ

Na co se zaměřuje?

- diferenciaci zvukově stejných a rozdílných slov
- správná výslovnost
- intonace a hlasitost mluvního projevu
- tempo řeči
- analýza a syntéza slov, vět

Foneticko-fonologická rovina

┌ Přechod z pudového žvatlání na napodobující

- mezi 6. a 9. měsícem
- z hlediska sluchu důležitý diagnostický moment

┌ Pravidlo nejmenší fyziologické námahy

- nejprve hlásky tvořené malou námahou, potom ty fyziologicky náročnější
- nejpozději se fixují hlásky charakteristické pro mateřský jazyk (r, ř, ...)

---

samohlásky → závěrové hlásky → úžinové jednoduché hlásky → polozávěrové hlásky →
úžinové hlásky se zvláštním způsobem tvoření

Lexikálně-sémantická rovina

slovní zásoba a její vývoj

10. měsíc

"rozumí"

Co je to?

Proč?

12. měsíc

první slova
5-7 slov

2 roky

200 slov

3 roky

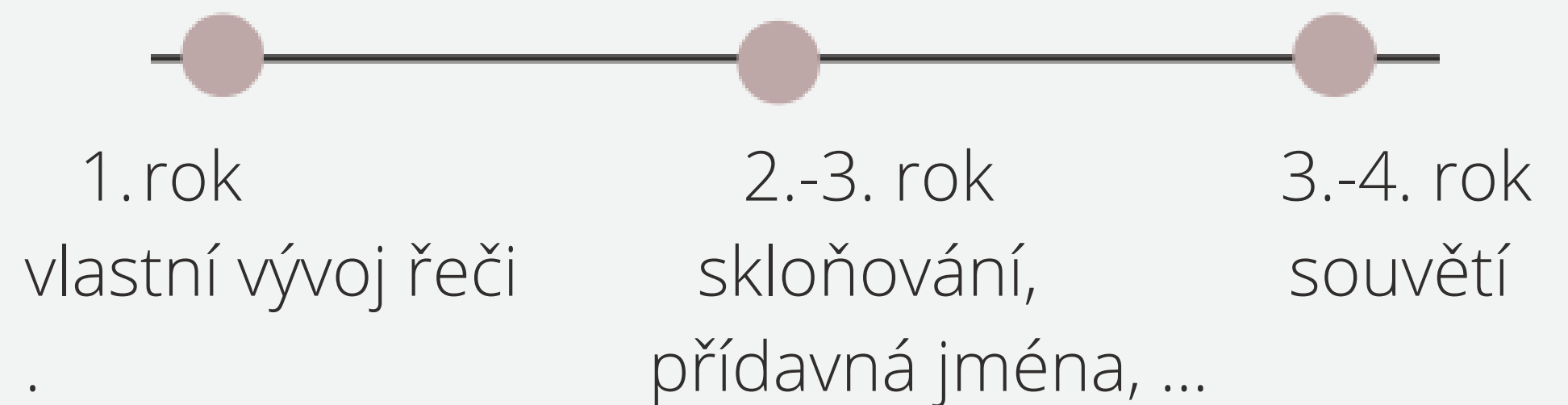
1000 slov

hypergeneralizace X hyperdiferenciace

Morfologicko - syntaktická rovina

- gramatická rovina
- zkoumaná od 1. roku
- učení transferem (přenosem)
- do 4 let - tzv. fyziologický dysgramatismu
  - dítě dělá chyby v gramatice
  - přirozený jev

- morfém = základní jednotka slova

Pragmatická rovina

- uplatnění komunikace v sociální interakci
- zahrnuje správné užívání jazyka v rámci společenského kontextu
- slouží k rozvoji regulační funkce řeči
- užívá prvků neverbální komunikace

- 2.-3. rok -> Chápe roli komunikačního partnera
- po 3. roce -> Snaha komunikovat
- 4. rok -> Řeč získává regulační funkci

Děkujeme za pozornost

Zdroje:

- 1) Klenková, J. (2006). Logopedie: narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe. Grada
- 2) Klenková, J., Bočková, B., & Bytešníková, I. (2012). Kapitoly pro studenty logopedie: text k distančnímu vzdělávání. Paido.

